

שצוחקים עם בני אדם ומצערים אותם בחלומותיהם, משום שכלם חצופים כמו פלבים. ויש דרגה עליונה עליהם, שהם מעליונים ומתחתונים, ואלו מודיעים לאדם דברים, מהם פוזבים ומהם אמתיים, ואלו הדברים האמתיים כלם לזמן הקרוב.

ואותה דרגה מאותם התלויים באויר, שהם יותר עליונים. אותו שלא זוכה יותר מאשר בנפש, ואותה נפש רוצה להתתקן ולקבל רוח, טרם שהרויחה אותה. יוצא מה שיוצא מאותה מאותה הנפש, ומתפשטת בעולם, ורוצה לעלות ולא רוצה, עד שפוגשת באותם שבאויר, והם מודיעים לה דברים, מהם קרובים ומהם יותר רחוקים, ובאותה דרגה הוא הולך ונקשר בחלום עד שקונה רוח.

בין שקונה רוח, אותה רוח יוצאת, משבר הרים וסלעים, עולה ומתפשט ונכנס בין מלאכים עליונים קדושים, ושם יודע מה שיודע, ולומד דברים, וחוזר למקומו. אז הוא קשר של בן אדם בקדשה, עד שזוכה בנשמה וקונה אותה.

בין שקונה נשמה, היא עולה למעלה למעלה, ושומרי הפתחים לא מעכבים אותה, והולכת ומתפשטת ונכנסת בין אותם הצדיקים שצרורים בצרור החיים, ושם רואה את ענג המלך ונהנית מן הזיו העליון.

ובשמהעוררת האילת הקדושה ברוח צפון, יורדת, ועומד אותו צדיק שקנה אותה, ומתגבר כמו ארניה חזק בתורה, עד שבא הבקר והולך עם אותה האילת הקדושה להראות לפני המלך, לקבל חוט אחד של חסד. ומיהו זה? חוט של אברהם, שהוא קנה אותו, שכתוב (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוף נעל. הוא לא נהנה מאחר כלום, ואמר אם מחוט, זכה

דחייכן בבני נשא, וצערן להו בחלמייהו, בגין דכלהו חציפין ככלבי. ואית דרגא עלאה עלייהו, דאינון מעלאי ותתאי, ואלין מודעי ליה לבר נש מלין, מנהון פדיבין, ומנהון קשוט. ואינון מלי דקשוט פלהו לזמן קריב. וזהו דרגא מאינון דתליין באוירא, דאינון עלאין יתיר. ההוא דלא זכי יתיר אלא בנפש, וזהו נפש בעי לאתפקנא לקבלא רוחא, עד לא רוח ליה, נפקא מה דנפקא מההוא נפש, ואתפשט בעלמא, ובכעא לסלקא, ולא בעי, עד דאערע בהו באינון דאוירא, ואינון מודעין ליה מלין, מנהון קריבין, ומנהון רחיקין יתיר, ובההוא דרגא אזיל ואתקשר בחלמיה, עד דקני רוח.

בין דקנה רוחא, ההוא רוחא נפיק, מתבר טורין וטנרין, סליק ואתפשט ואעיל בין מלאכי עלאי קדישי, ותמן ידע מה דידע, ואוליף מלין, ואתהדר לאתריה. פדין הוא קשורא דבר נש בקדושה, עד דזכי בנשמה וקני לה.

בין דקנה נשמה, היא סלקא לעילא לעילא, ונטורי פתחין לא מעכבי לה, ואזלא ומתפשטא ועיילא בין אינון צדיקיא דצירין בצרורא דחיי, ותמן חמי ענוגא דמלכא ומתהניא מן זיוא עלאה.

וכד אתער איילתא קדישא, ברוח צפון, נחתא, וקם ההוא זפאה דקני לה, ואתגבר פאריה תקיפא באורייתא, עד דאתי צפרא, ואזיל בההיא איילתא קדישא לאתחזאה קמי מלכא, לקבלא חד חוטא דחסד, ומאי (דף כ"ה ע"ב) איהו דא חוטא דאברהם, דהוא קני ליה, דכתיב, להראות לפני המלך, לקבל חוט אחד של חסד. ומיהו זה? חוט של אברהם, שהוא קנה אותו, שכתוב (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוף נעל. הוא לא נהנה מאחר כלום, ואמר אם מחוט, זכה

לחוט הנה, וזה נקרא החוט של אברהם.

וכשכא אותו צדיק עם האלה הזו, אזי מתעטר עמה לפני המלך, ודוד אמר (תהלים כב) למנצח על אילת השחר, זו פנסת ישראל. אילת השחר - השירה של פנסת ישראל שאומרים בגלות אלי אלי למה עזבתני וגו'.

אמר רבי שמעון, אשריהם בעלי הנשמה, בעלי התורה, בני עבודתו של המלך הקדוש. אוי לאותם הרשעים שאין זוכים להדבק ברבונם ולא זוכים בתורה, שכל מי שלא זוכה בתורה, לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה, וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים. ולזה אין חלק במלך הקדוש, אין לו חלק של קדשה. אוי לו כשיצא מן העולם הזה, שהוא הוא מפר לאותם המינים הרעים, בעלי החצפה, עזים כמו כלב, שליחי אש הגיהנם, שאין מרחמים עליהם.

בא וראה מה בין ישראל לעמים עובדי עבודה זרה. ישראל, אף על גב שלא זוכה איש ישראל אלא בנפש, דרנה עליונה עומדת עליו, ואם הוא רוצה לקנות רוח ואם הוא רוצה לקנות נשמה, הוא קונה וזוכה בה. אבל עמים עובדי עבודה זרה לא קונים לעולמים, פרט לאם נמול, שאז קונה נפש (תחת נפש) ממקום אחר.

וישראל שעומדים בדרגה תחתונה בנפש, אם אינו רוצה לזכות יותר, ענשו רב. אוי לאותו רשע ששכח את מצוות התורה ולא השתדל בתורה, שכח את אדונו, עליו כתוב יתמו חטאים מן הארץ.

ובא ראה, יש בני אדם שנדבקים בצד הזה משום אותה (בז) נפש

(בראשית יד) אם מחוט ועד שרוף נעל, הוא לא אתהני מאחרא כלום, ואמר אם מחוט, זכה להאי חוטא, ודא אקרי חוטא דאברהם.

וכר אתי ההוא זפאה בהאי איילתא, פדין אתעטר עמה קמי מלכא, ודוד קאמר, (תהלים כב) למנצח על אילת השחר, דא כנסת ישראל, אילת השחר שירתא דכנסת ישראל, דקאמרי בגלותא אלי אלי למה עזבתני וגו'.

אמר רבי שמעון, זפאין אינון מארי דנשמתא, מארי דאורייתא, בני פולחנא דמלכא קדישא. ווי לאינון חיביבא, דלא זפאן לאתדבקא במאריהון, ולא זפאן באורייתא, דכל מאן דלא זכי באורייתא, לא זכי לא ברוח, ולא בנשמה. ואתדבקותא דלהון, בההוא סטרא דזינין בישין. והאי לית ליה חולקא במלכא קדישא, לית ליה חולקא דקדושה. ווי ליה פד יפוק מהאי עלמא, דהא אשתמודע הוא לגבי אינון זינין בישין, מארי חציפותא, תקיפי ככלבא, שלוחי דנורא דגיהנם, דלא מרחמי עלייהו.

תא חזי, מה בין ישראל לעמין עובדי עבודה זרה. ישראל, אף על גב דלא זכי בר נש ישראל, אלא בנפש, דרגא עלאה קאים עליה, ואי איהו בעי למקני רוח, ואי איהו בעי למקני נשמה, קני זוכי בה. אבל עמין עובדי עבודה זרה, לא קניין לעלמין, בר אי אתגזר, דקני נפש (תחת נפש) מאתר אחרא.

וישראל דקיימי בדרגא תתאה בנפש, אי איהו לא בעי למזפי יתיר, עונשיה סגיא. ווי ליהוא חיבא, דאנשי פקודי דאורייתא, ולא אשתדל באורייתא, אנשי למאריה, עליה פתיב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ.

ותא חזי אית בני נשא דאתדבקן בהאי סטרא,

בגין ההוא (נ"א בהאי) נפש דלא זפאן יתיר, וכד
 אעבר עלייהו ההוא רוחא מסאבא, אשרי
 עלייהו ואתדבקו ביה. פדין ההוא חטאה
 דחטי בר נש, הוא מסטררא דההוא רוח
 מסאבא, וקרבניה איהו חד עז, בגין דאיהו
 בעירא דאתי מההוא סטררא, לכפרא על
 חוביה.

אמר ליה רבי אלעזר בריה, והא כתיב (דברים
 כא) לא תלין נבלתו על העץ וגו', ולא
 תטמא את אדמתך. בגין דארעא היא
 קדישא, (ובאתרא דשאר) ורוח מסאבא לא ישתכח
 אתרא בארעא קדישא למשרי עלוי, אי הכי,
 פיון דההוא בעירא שארי עליה רוח מסאבא
 ואתי מסטררהא, אמאי מקריבין ליה לסטר
 קדשא. אמר ליה יאות שאלת.

אבר תא חזי ברי, כתיב (דברים ה) פי יי' אלהיך
 אש אוכלה הוא, אית אשא אכיל אשא.
 אשתא דקודשא בריך הוא, אכיל אשא אתרא.
 ותא חזי אית מלאכין דאמרין שירתא קמי
 קדשא בריך הוא, ואינון מתבטלי פד מסיימי
 ההיא שירתא, בניצוצא דאשא אכלא. לתתא
 זמין קדשא בריך הוא אשא דמדבחה, והאי
 אשא אכלא ושצי לכל ההוא סטררא, ואתבטל
 ההוא סטררא, בההוא שלהובא דאשא, ולא
 אשאר מניה בעלמא. וההוא בר נש דמקרב
 קרבניה, קאים עליה, ובההוא ריחא דקרבנא
 דסליק, אתעבר מניה סטררא דרוח מסאבא
 דשריא עלוי, ויתכפר. בגיני כך כלא אתבטיל
 וישתצי, ולית מאן דקאים לגבי ההוא אשא.
 רבי אחא הוה אזיל באורחא, ורבי חייא ורבי
 יוסי אערעו כחדא. אמר רבי אחא, ודאי
 אנן תלת, זמינין לקבלא אנפי שכינתא,
 אתחברו כחדא ואזלו. אמר רבי אחא, כל חד

שלא זכו יותר, וכשעוברת
 עליהם אותה רוח טמאה, שורה
 עליהם ונדבקים בה. אזי אותו
 החטא שחוטא האדם הוא מצד
 של אותה רוח טמאה, וקרבנו
 הוא עז אחת, משום שהיא בהמה
 שבאה מאותו צד לכפר על
 חטאו.

אמר לו רבי אלעזר בנו, והרי
 כתוב (דברים כא) לא תלין נבלתו על
 העץ וגו', ולא תטמא את
 אדמתך. משום שהארץ היא
 קדושה, (ובמקום ששורה) ורוח טמאה
 לא תמצא מקום בארץ הקדושה
 לשרות עליו. אם כך, פיון שעל
 אותה בהמה שורה רוח טמאה,
 והיא באה מצדיה, למה מקריבים
 אותה לצד הקדשה? אמר לו,
 יפה שאלת.

אבר בא ראה, בני. כתוב (שם ד)
 פי ה' אלהיך אש אוכלה הוא. יש
 אש אוכלת אש. האש של הקדוש
 ברוך הוא אוכלת אש אחרת. ובא
 ראה, יש מלאכים שאומרים
 שירה לפני הקדוש ברוך הוא,
 ומתבטלים כשהם מסיימים את
 אותה השירה בניצוץ של אש
 אוכלת. למטה מזמין הקדוש
 ברוך הוא אש של המזבח, והאש
 הזו אוכלת ומשמדה את כל
 אותו הצד, ואותו הצד מתבטל
 באותה שלהבת של אש ולא
 משאירה ממנו בעולם. ואותו
 אדם שמקריב את קרבנו עומד
 עליו, ובאותו הריח של הקרבן
 שעולה, עובר ממנו הצד של רוח
 הטמאה ששורה עליו ומתכפר.
 משום כך הכל מתבטל ומשמד,
 ואין מי שעומד בפני אותה אש.
 רבי אחא הוה הולך בדרך, ורבי
 חייא ורבי יוסי נפגשו כאחד.
 אמר רבי אחא, ודאי אנו שלשה
 עתידים לקבל פני שכינה.
 התחברו יחד והלכו. אמר רבי

אָחא, כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֶר דְּבַר קָשׁוּר לְתוֹרָה, וְנִלְדָּה.

פֶּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, (ישעיה מוה) הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וְגו' . הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא סוּד שֶׁל חֻכְמָה שֶׁלְמַדְנֵנו מִהַמְּנֻרָה הַקְּדוּשָׁה. הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל, מָה זֶה הֲרַעִיפוּ? כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) יַעֲרַף כַּמָּטֵר לִקְחֵי. וְעַל הַצַּד שֶׁל הַמָּטֵר שֶׁהוּא הַמְּזוּן שֶׁל הַכֹּל הוּא אָמַר. וְעַל כֵּן כָּל עֵינֵי הָעוֹלָם מְצַפִּים לִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִזְנוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא נוֹתֵן מְזוּן לְכָל וְזֵן אֶת הַכֹּל, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְגו' .

וְאִם תֵּאמַר שֶׁבְּמִקּוֹם הַזֶּה שֶׁנֶּקְרָא שָׁמַיִם הַדְּבַר תְּלוּי - הָרִי שֶׁנִּינוּ, שֶׁלֹּא בְּזִכּוֹת הַדְּבַר תְּלוּי, וְזִכּוֹת הָרִי פְּרָשׁוּהָ זֹו צְדָקָה. וְתַרְגּוּם שֶׁל צְדָקָה - זִכּוֹת. וְזִכּוֹת וְשָׁמַיִם זֶה דְּבַר אֶחָד, וְכֵאן הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם. (ואם תאמר בו תלוי) כְּתוּב מִמַּעַל, מִמַּעַל וְדָאִי. מִהַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ זֶה בָּא, וְלֹא מֵאוֹתוֹ מִקּוֹם שֶׁנֶּקְרָא שָׁמַיִם, וְנֶקְרָא זִכּוֹת, אֲלֵא מִמַּעַל דְּוָקָא

וְשַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. שֶׁשֵּׁשׁ שָׁמַיִם נוֹטֵל אוֹתוֹ מִמַּעַל מֵאוֹתוֹ מִקּוֹם עֲלִיּוֹן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיו, אֲזִי שַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. מִי הַשַּׁחֲקִים? זֶה הַמִּקּוֹם שֶׁטּוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים. וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד, שֶׁהֵם וְדָאִי טּוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים. לְמִי? לְאוֹתוֹ מִקּוֹם שֶׁנֶּקְרָא צְדִיק, שֶׁהָרִי הֵם טּוֹחֲנִים אֶת אוֹתוֹ הַמֵּן שֶׁבָּא מִלְּמַעְלָה, וְכָל אוֹתוֹ טוֹב מִתְּכַנְּס בְּתוֹכָם לְתַת אוֹתוֹ לְדַרְגָּה שֶׁל צְדִיק, כְּדִי שִׁיתְּבָרְכוּ צְדָק מֵאוֹתָהּ נִזְלָה שְׁלָהֶם, וְעַל זֶה טּוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים. מִי הֵם הַצַּדִּיקִים? זֶה צְדִיק וְצְדָק, יוֹסֵף וְרַחֵל, שֶׁשֵּׁשׁ מִזְדוּגָּים כְּאֶחָד נֶקְרָאוּ צְדִיקִים.

וְאֵלֵּי טּוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים וְדָאִי,

וְחַד לֵימָא מְלָה דְקַטוּרָא דְאוּרִייתָא וְנִזְיֵל. פֶּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, (ישעיה מה) הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וְגו' , הַאִי קָרָא רָזָא הוּא דְחֻכְמָתָא, דְאוּלִּיפְנָא מְבוּצִינָא קְדִישָׁא. הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל. מָאִי הֲרַעִיפוּ. כְּמָה דְאֵת אָמַר (דברים לב) יַעֲרוֹף כַּמָּטֵר לִקְחֵי. וְעַל סֵטְרָא דְמָטֵרָא דְהוּא מְזוּנָא דְכָלָא קָאֵמַר. וְעַל דָּא, כָּל עֵינֵי עֲלָמָא מְצַפֵּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִזְנוּי, בְּגִין דְאִיהוּ יְהִיב מְזוּנָא לְכָלָא, וְזֵן כָּל, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (תהלים קמה) עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְגו' .

וְאִי תֵימָא דְבִאֲתַר דָּא דְאֶקְרִי שָׁמַיִם תְּלִיא מְלֵתָא. הָא תְּנִינָן, דְלָאוּ בְּזִכּוֹתָא תְּלִיא מְלֵתָא. וְזִכּוֹתָא, הָא אוּקְמוּהָ צְדָקָה. וְתַרְגּוּם צְדָקָה, זִכּוֹתָא. וְזִכּוֹתָא וְשָׁמַיִם חַד מְלָה הוּא, וְהָכָא הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם. (ואי תימא ביה תליא) כְּתוּב מִמַּעַל, מִמַּעַל וְדָאִי, מִעֲתִיקָא קְדִישָׁא קָא (דף כ"ז ע"א) אֵתִיא, וְלֹא מֵהוּא אֵתֵר דְאֶקְרִי שָׁמַיִם, וְאֶקְרִי זִכּוֹתָא, אֲלֵא מִמַּעַל דִּיִּיקָא.

וְשַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק, דְכַד שָׁמַיִם נִטִּיל לִיָּה מִמַּעַל, מֵהוּא אֵתֵר עֲלָאָה דְשִׂאֲרֵי עֲלוּי, כְּדִין שַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. מָאֵן שַׁחֲקִים. אֵתֵר דְטַחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיא. וּמֵאִי נִינְהוּ. נִצַּח וְהוֹד, דְאֵינּוֹן וְדָאִי טַחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיא. לְמֵאֵן. לְהוּא אֵתֵר דְאֶקְרִי צְדִיק דְהָא אֵינּוֹן טַחֲנִין לִיָּה לְהוּא מְנָא דְאֵתִיא מִלְּעִילָא, וְכָל הוּא טִיבוּ מִתְּכַנְּיֵשׁ בְּגוּוּיָהּ, לְמִיָּהֵב לִיָּה לְדַרְגָּא דְצְדִיק, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן צְדָק מֵהוּא נִזְיֵלוּ דְלֵהוֹן, וְעַל דָּא טַחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיא. מָאֵן צַדִּיקִיא דָּא צְדִיק וְצְדָק, יוֹסֵף וְרַחֵל, דְכַד מְזִדְוּגָן כְּחָדָא צַדִּיקִים אֶקְרוּ.

וְאֵלֵּין טַחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיא וְדָאִי, וְעַל דָּא וְשַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. כְּדִין תְּפַתַּח אֶרְצָן